

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quinti scena prima

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

- Οὐκ ἂν ποτ' ἄλλω τῶτ' ἐπέτρεπον ποιῆν.
 1080 Νυῦ δ' ἀπιθι χαίρων συλλαβῶν τ' μείραχα.
 ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τ' ἰέν· ἐκέτ' ἀξιοῖς ἴσως
 Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ὄπιτρέφων ἐπὶ τίς;
 ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν διασπεκλωμένη
 Ὑπὸ μείων ἐπῶν γε καὶ τριχιλίων.
 1085 ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ καὶ τ' οἶνον ἤξιες
 Πίνειν, σιωκποτέ' ἐπὶ σοὶ καὶ τ' τρύγα.
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' ἐπὶ κομιδῇ τρυξ παλαιὰ καὶ σαυρά.
 ΧΡ. Οὐκ ἐν τρύγοιπ ταῦτα πάντ' ἰάσει.)
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' εἴσθ' εἴσω· τὰ θεῶν γ' βύλομαι
 1090 Ἐλθὼν ἀναθῆναι τὲς φεράνας τῶνδ', εἰς ἔχω.
 ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτὰ καὶ φεράσαι πι βύλομαι.
 ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσαιμι. ΧΡ. Θάρρη, μὴ φοβῶ.
 Οὐ γ' βιάσει.) ΝΕΑΝ. Πάνυ κελεύς τοῖσι λέγεις.
 Ἴχανόν γ' αὐτῶν ὑπεπίθην χροῖον.
 1095 ΓΡ. Βάδιζ'· ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσερχομαι.
 ΧΡ. Ὡς βύτονος, ὦ Ζεὺ βασιλεῦ, τὸ χραῖδιον,
 Ὡσπερ λεπὰς τὰ μειρακίω περσίχα.)

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τὶς ἔσθ' ὁ κόπλιον τ' θύραν; τίτι τί ἦν;
 Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύμιον

1100 Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾶ. ΕΡΜ. Σέ τοι, σέ τοι

Λέγω,

vf. 1080. Συλλαβῶν] In Eccles. vf. 1132. ἕμας δ' ἐκέλευε συλλαβεῖσθαι μ' ἢ γυνὴ ἄγειν σε. Sophocles in Trachiniis vf. 1151. παίδων δὲ τὲς μὲν συλλαβὰς αὐτῶν σφραῖ. Ex filiis autem quosdam secum abducos ipsa alit. Idem in Philoctete vf. 579. ἐκπλῆ, σμῶν συλλαβῶν, ἐκ τῆσδε γῆς· corripere seipsum ex hac terra & aliosum naviga.

vf. 1083. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν] in Nubibus vf. 424. εἰδ' ἂν διαλεχθεῖν ἀτεχνῶς ποιεῖ ἄλλοις.

Ibid. Διασπεκλωμένη] In Lyfistrata vf. 152. εὐοῖντ' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπεκλῶν. Ita enim legitur in Editione Farrei, non σπλεκῶν.

vf. 1086. Συνεκπέλα] Pluraliter. In Nubibus vf. 726. εἰ μαλθακίσι, ἀλλὰ περικαλυπτήα· εὐρησι γὰρ νῦν ἀποσηρητικός. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: Diffugiunt caedis cum faece siccatas amici.

vf. 1087. Σαυρά] Allegorice significat ipsam Vetulam. ad quam supra etiam vf. 1035. dicebat κατασίσπας· σαυρά autem derivatur à σάπια. In Ecclesiastis etiam Juvencula dicit ad vetulam: ὦ σαυρά, vf. 882. In Vespis vf. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγειν ταύτην λαβῶν [μέλλω] ἀφελόμενος σε, καὶ νομίσας εἶναι σαυρόν, καὶ δύνασθαι θῆναι.

vf. 1094. Ὑπεπίθην] Scholiastes: ἀντὶ τῆ κατεπίθην. Etymologus asserens diverforum opiniones, unde πατὴρ dicatur, inquit: οἱ δὲ, ὅτι κατὰ συνήθειαν πῖτλα λέγουν ἀντὶ τῆ φίλῃ. Alii autem ajunt, quia soleant πῖτλα dicere pro φίλῃ osculari. Glossae: πῖτλα Abba. Eademem:

Nunquam alteri permisissim ut hoc faceret.

1080 Nunc abi laetus accepta adolescentula.

CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis

Esse cum ipsa. AN. Quis autem est permissurus, ut hic me accipiat?

JUV. Non sollicitarem sane animum subagitatam

Inde a tredecies mille annis.

1085 CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.

JUV. Sed haec fex est nimis vetus & putris.

CHR. Ergo colum istis omnibus medebitur.

JUV. Sed abi intro: Deo enim volo

1090 Ingressus dedicare coronas istas, quas habeo.

AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.

JUV. At ego jam non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.

Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.

Nam satis multo tempore eam basivi.

1095 AN. I; at ego pone te ingrediar.

CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula

Velut ostreum adolescenti adhaerefcit.

S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O, M E R C U R I U S.

CAR. Quis est, qui pulsat fores? Quid hoc est?

Nemo, ut videtur *pulsat*: sed nimirum ostiolum

1100 Sic temere fonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi *inquam*

Dico,

Abba πέρτα, πέρτα. Itaque πέρτα proprie esset *ostuarii* patrem: Sive, *Abbasiare* aut *Abasiare* ut ita dicam; aut usitate, *Basiare*: quod sane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum esse, nisi quod prima litera sit ablata. Videtur autem in Aristophanis loco non *ὀστρίων*, sed *ὀστρίων* legendum esse, ut est apud Etymologum, qui adducit hunc versum, loco citato; nisi quod ibi pro verbo composito est simplex.

vf. 1097. [ὄστρεοι λέπας] Etiam in Vespis vf. 105. ὄστρεοι λέπας προσεχόμενοι τῷ κελύφι. Synesius Epist. 4. ἢ δὲ λέπας ὄστρεον ἔστι κελύφι ὄστρεοι ἰσχυρὰ πέρτα, ἀπικυρίζεται. *Lepas* autem est *ostreum* cavum, quod ubi *pertram* prebenderit, *fermter* inhaerefcit.

vf. 1098. Τίς ἰσθ' ἰ] In Nubibus vf. 133. ἑλάλ' ἰς κίρακας· τίς ἰσθ' ὁ κίρακας τὴν θύραν; In Ranis vf. 38. τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν· ὡς Κενταυρικῶς ἐπάταξ' ἴσθις, εἰπέ μοι, τί τοιοῦτό τίς; & alibi. Apud Plautum etiam multa sunt loca, ubi miseris illis foribus exitum Comicum afferretur: ubi toto convelluntur cardine: ubi nullum compendium fit pulsandi.

vf. 1100. Κλαυσία] *Flet janua*, quia Mercurius tam valide pulsaverat. Est autem *profopopoeia*, qualis illa *αι κλημά σὺ βοῶσιν*, supra vf. 276.

Ibid. εἰ τοι, ὅς τοι λέγω ἀδελφεόν] Apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vf. 863. Servus: ὅστις ἄισκῃ γένεθλον, μένον, ὡς εἰ τοι λέγω ἢ εἴ τις γυνήτα παῖδα· Ὁ κόψες Αἰακί προγενίης, μανὲ, μανὲ το ἀππλο, το ἰνquam

Dico.

- Λέγω, Καλίαν, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. Οὐτῷ, εἶπέ μοι,
 Σὺ πῶ θύραν ἔκοπες ἔποσι σφόδρα;
 ΕΡΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἐμελλον εἶτ' ἀνώξας με φθάσας.
 Ἄλλ' ἐκκάλῃ τ' δεσπότῳ τρέχων ταχί·
 1105 Ἐπειτα τ' γυναικῶν καὶ τὰ παῖδια·
 Ἐπειτα τὸς θεράποντας· εἶτα πῶ κῦα·
 Ἐπειτα σαυτὸν· εἶτα τ' ἡμῶν. ΚΑΡ. Εἶπέ μοι,
 Τί δ' εἶν; ΕΡΜ. Ὁ Ζεὺς, ὦ πόνηρε, βέλε·
 Ἐς σαυτὸν ὑμᾶς συγκυκλήσας τρύβλιον,
 1110 Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
 ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τὰ κήρυκι τέτων τέμνε·
 Ἀτὰρ ἀπὸ τί γε ταῦτ' ἐπιβελβύθ' ποιεῖν
 Ἡμᾶς; ΕΡΜ. Ὅτι δεινότατα πάντων τραγμάτων
 Εἰργασθ'. ἀφ' ἧ ἡξῆσθ' ἐξαρχῆς βλέπειν
 1115 Ὁ Πλετῷ, ἔδεις ἔ λιβανωτὸν, ἔ δάφνιν,
 Οὐ ψαιδῶν, ἔχ' ἱερείον, οὐκ ἀλλ' ἔδδεν
 Ἡμῖν ἐπιθύ τοῖς θεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί', ἔδδ' γε
 Θύσθ'· κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ' ἡμῶν τότε.
 ΕΡΜ. Καὶ τ' μὲ ἄλλων μοι θεῶν ἦπλον μέλῃ.
 1120 Ἐγὼ δ' ἄπλωλα καπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
 ΕΡΜ. Πρῶτεροι γὰρ εἶχον μὲ ὡδὴ ταῖς καπηλίσιν
 Πάντ' ἀγαθ' ἔωθεν βύθυσ' οἰνεῖσθαι, μέλι,
 Ἰσχάδας, ὅσ' εἰκὸς ἔστιν Ἐρμῖν ἐοδῆν·
 Νωὶ δὲ πεινῶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
 1125 ΚΑΡ. Οὐκὲν δικαίως, ὅς τις ἐποίησ' ἑμῖαν
 Ἐνόστει, ποιαῦτ' ἀγαθ' ἔχον. ΕΡΜ. Οἴμοι τάλαις,
 Οἴμοι πλακῆντῷ, τὴν τετραδί πεπεμελίει.
 ΚΑΡ. Ποθεῖς τ' ἔ παρόντα καὶ μάτῳ καλῆς.
 ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ καλῆς, ἡ ἐγὼ κατήσδιον.
 1130 ΚΑΡ. Ἀσκαλίαζ' εἰπαῦθα πρὸς τ' αἰθείαν.
 ΕΡΜ. Σπλάγχγιον τε θερμῶν, ὡν ἐγὼ κατήσδιον.
 ΚΑΡ. Ὁδύνη σε πρὸς τὰ σπλάγχχ' εἰκὴ ἐπιτρέφειν.

ΕΡΜ.

Deae filium. Sophocles in Ajace vs 1237. σὲ τοι τ' ἐκ
 τ' αἰχμαλωτῆσθ' λέγω· Te captivae filium appello. Euripides
 in Ione vs 219. σὲ τοι τ' παρὰ ναῦν, αὐδῶ· te pe-
 ditum compello. Noster in Avibus vs. 407. ἰὼ ἐπι-
 δεικῶν, σὲ τοι καλῶ. Ibidem vs. 275. omittit verbum: ἔτῳ,
 ὡ σὲ τοι. Videntur autem imitatus Aeschylum in Pro-
 metheo, ubi Mercurius itidem ut hic a Jove missus dicit
 vs. 943. σὲ τ' σφραῖον — τ' πυρὸς κλέπτην λέγω, πατὴρ
 ἀναγέ σε· Te veteratorem — te ignis furem dico, pater
 te jussit &c. Noster pro πατὴρ infra dicit ὁ Ζεὺς vs. 1108.
 vs. 1106. Τὴν κῦα] Aelianus Epist. 2. τὴν εἶν τὴν τὰ

μαλακὰ ἔρια, ἢν ἑταιρῶ πρὸς σὲ, παρ' ἐμὲ ποστῆτε· καὶ
 τὰ βοῖδιον, καὶ τὴν κῦα· Ovem illam, quae ferri mollia
 vellera, quam tibi laudo, saluta meo nomine: & boves au-
 bos & canem.

vs. 1110. Εἰς τὸ βάραθρον] Vide supra vs. 431.

vs. 1111. Ἡ γλῶττα] In Avibus vs. 1701. κατὰ τ' ἐγ-
 γλωττογράφων κείνων, τ' φιλίππων πανταχῆ τ' Ἀττι-
 κῆς ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. Alias in Sacrificiis ἡ γλῶτ-
 τα χωρὶς τέμνεται, ut in Pace vs. 1061.

vs. 1117. Ἐπιθύ] Etiam supra vs. 137. verbum θύειν
 de rebus inanimatis usurpavit: ἔτ' εἰς εἰς θύσειν ἀνθεῶν

- Dico, Cario, praestolare. CAR. Heus, dic mihi,
Tune fores pulsabas tam valide?
MERC. Non certe; sed volebam: deinde occupabas aperire.
Sed cito curre & evoca huc Herum,
1105 Deinde & uxorem *ejus* & liberos,
Deinde & feros: deinde canem:
Deinde te ipsum, deinde porcum. CAR. Dic mihi,
Quid est? MERC. Jupiter, ô miserrime, vult
In eodem vos commixtos catino
1110 Universos in barathram injicere.
CAR. Lingua illi qui talia nunciat exciditur.
Sed cur haec facere cogitat
Nobis? MERC. Quia facinus gravissimum
Patraestis; ex quo enim denuo coepit videre
1115 Plutus, nemo, nec thus, nec laurum,
Nec libum, nec victimam, nec aliquid quicquam
Nobis Diis sacrificat. CAR. Non certe; neque
Sacrificabit: male enim nostri curam gerebatis tunc, *cum caecus esset Plutus.*
MERC. De ceteris quidem Diis minus anxie laboro.
1120 Ego autem perii & interii. CAR. Nunc demum ad te redis.
MERC. Antea enim habebam apud cauponas
Omnis generis lautitias, mane statim offam vino subactam, mel,
Caricas, quae par est Mercurium edere:
Nunc autem esuriens in sublimi requiesco.
1125 CAR. Merito sane, ut qui damno afficiebas *cauponas illas*
Quandoque, cum *tamen* ejusmodi bona *ab iis* haberes. MERC. Heu miser ego,
Heu placentam, quarto cujusvis mensis die pistam.
CAR. Desideras absentem, & frustra illam vocas.
MERC. Eheu colas, sive *victimarum* armos, quos ego comedebam.
1130 CAR. Salta hic per culeos & utres sub dio jejunos.
MERC. Et intestina calida quae ego comedebam.
CAR. Tormina intestinorum te videntur vexare.

MERC.

πῶν ἔτι δὲ βῶν ἀνὶ ἐχλὶ λαισὸν ἐκ ἀλλ' ἐδῆν.

vf. 1124. Ἀναβῶν] Scholiastes exponit per ἀνα ἔχου
τὸς πῶνας, ut sit: *sursum porrectis pedibus requiesco.* quod
felle de via conducit & levat lassitudinem; Mercurius
autem est famulus & saepe huc illuc curritat. Tamen
forte tantum significat; *in sublimi.* Vide in Acharn. vf.
399. & 409.

vf. 1127. Πλακῶν] In Pace vf. 870. ὁ πλακῶς πί-
πτται, σπασμὸς ζυμωτάτης. In Ecclef. vf. 841. πῶπαρα
πῶπαρα. Sed in Ranis; πλακῶνας ὄπια. vf. 504. Hic
in Pluto mox: ἄρτον εὐπεπεμμένον.

vf. 1128. Πῶσι;] Proverbium de illis, qui aliquid
expectant frustra; cuius originem hanc esse volunt: cum
Hercules in expeditione Argonautica Hylam amisisset,
cumque assidue clamasset, *ut litus Hyla, Hyla omne so-
naret;* tunc vocem ex aethere esse editam, quae dice-
ret: πῶσις ἢ ἐπάρητα καὶ μάτην καλεῖς. Vide Paeo-
miographos.

vf. 1130. Ἀσκαλιᾶς] Quia dixerat εἶμοι κωλῆς· paro-
nomasiam inde fecit.
vf. 1132. Ὀδόν] In Thesmoph. vf. 491. εἶσο μ' ἔχλ
τὴν γὰρ ἴ', ὃ ἴεθ, κ' ἀδόν. Vide notata ad Pacem vf. 175.

M

- ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ κύλικ' ἴσον ἴσῳ κεκραμμένης.
 ΚΑΡ. Ταύτῃ ἔπιπῶν, ἄποτρεχὼν ὄκ' ἀν φθάσις;
 1135 ΕΡΜ. Ἄρ' ἀφελήσαις ἀν π' ἵσαντ' ἰσὺν Φίλον;
 ΚΑΡ. Εἴ τ' ἐξ δέξ' γ', ὧν διωατὸς εἰμί σ' ἀφελῆν.
 ΕΡΜ. Εἴ μοι ποίσας ἄρτον τίν' εὖ πεπεμμένον
 Δοίης καταφαγεῖν, καὶ κρέας νεανικόν,
 ὦν θύεθ' ὑμεῖς ἔδδον. ΚΑΡ. Ἄμ' ὄκ' ἐκφορα.
 1040 ΕΡΜ. Καὶ μὲν ὁπότε π' σκευάριον ἔδδον ποτόν.
 Ὑφείλθ, ἐγὼ σε λαθάνειν ἐπόειν αἶ.
 ΚΑΡ. Ἐφ' ὧτε μετέχειν αὐτὸς, ὦ ποιχρῦχε.
 Ἦκεν γ' ἀν σοι νατὸς εὖ πεπεμμένον.
 ΕΡΜ. Ἐπειτα τῆτόν γ' αὐτὸς ἀν κατήσθιες.
 1145 ΚΑΡ. Οὐ γ' μετέχεις τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί,
 Ὅπότε π' ληφθείλω πανουργήσας ἐγώ.
 ΕΡΜ. Μὴ μνησικακίης, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
 Ἄμ' ἐν σὺνοικον πρὸς θεῶν δέξαδά με.
 ΚΑΡ. Ἐπειτ' ἄπιπῶν τὸς θεῶν ὀθάδε μενεῖς;
 1150 ΕΡΜ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐπὶ βελτίω πολὺ.
 ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀγῆιον εἰνά σοι δοκεῖ;
 ΕΡΜ. Πατεῖς γὰρ ὅτι πᾶσ', ἴν' ἀν περὶ τῆ π' εἴ.
 ΚΑΡ. Τί δὴτ' ἀν εἴης ὄφελ' ἡμῖν ὀθάδ' ὧν;
 ΕΡΜ. Παρὰ τὴν θύραν προφαῖον ἰδρύσαδά με.
 1155 ΚΑΡ. Στροφαῖον; ἀλλ' ὄκ' ἔργον ἔστ' ἐδὲν στροφῶν.

ΕΡΜ.

1133. ἴσον ἴσῳ] In Acharnensibus vs. 353. metapho-
 rice: ἐθελῶν τ' ἀκέραι μὲν ἴσον ἴσῳ φέρων.
 vs. 1134. ὄκ' ἀν φθάσις;] Ita cum signo interroga-
 tionis Ed. Farrei.

vs. 1135. Ἀφελήσαις] In Equitibus vs. 94. ἀφελῆσαι τὴν
 φίλος. Euripides in Phoenissis vs. 359. φίλοι δὲ πατρός
 καὶ ξένου σ' ἐκ ἀφελῶν; Amici autem patri & hospites nonno
 jurobant se?

vs. 1138. Νεανικόν] „Hic est ingens, magnum; ut apud
 „ Athenaeum Lib. IV. cap. 21. λοιπὰς νεανικὰ, ingens ra-
 „ τίνα: ut recte ibi monuit magnus Casaubonus. ex
 „ Notis Kusteri.”

vs. 1139. Ἄλλ' ἐκ ἐκφορα] Non efferenda, in Neutro
 plurali. Potest etiam scribi: ἐκ ἐκφορᾶ non est expo-
 ratio illarum rerum, ut sit substantivum foeminini generis.
 Schollastes dicit in quibusdam sacrificiis hanc formulam
 adhiberi solitam, & citat versum Theopompi: εἰσα
 δραμῶν αἰτησον· ἀλλ' ἐκ ἐκφορᾶ. Curre intro & pete.
 Sed non datur exportatio. Euphron Comicus apud Athe-
 naeum IX. πέμπων ἔθουον ἡμέραν οἱ Τήνιοι πολλοὶ χέρουτες,
 πλὴν πολλὸν πετλευχότις, κατ' ἴσον καὶ μικρὸν καὶ ἄν
 ἐκφορᾶ. Quinto die sacrificabant Venii senes equi, quod
 longa defuncti essent navigatione, gracilem & parvum boe-
 dum; non licebat efferre quicquam. Noster in Thesmoph.
 vs. 479. vocem ἐκφορᾶ active usurpavit: αὐτὰς γὰρ

ἴσων, καθεμὶ ἐκφορᾶ λόγῳ. Nos enim solae sumus, nec
 est quae dicta foras eliminat.

vs. 1140. Καὶ μὲν] Quia Mercurius ipse Fur erat
 subactus, ab incunabulis praeditus mira furandi subtili-
 tate, ut testatur Homerus hymno in hunc Deum, &
 Horatius, unde & δολιχῶς cognominabatur; dicit suo
 praesidio Carionem latuisse si quando aliquid furaretur.
 Colebant autem fures Mercurium; in Pace vs. 401.
 cum Trygaeus dixisset ad Mercurium: ἴθ' ἀντιβέβησ' ὅ
 ἐλέησται αὐτῶν τὴν ὄρα, ἐπὶ σα καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ
 προση· ipse respondet: κλίπει γὰρ εἰσι τῶν γε μᾶλλον
 ἢ προση.

vs. 1142. Ἐφ' ὧτε] Vide supra, vs. 1001.

vs. 1147. Μὴ μνησικακίης] in Lystrata vs. 592. σί-
 γη καὶ μὴ μνησικακίης. Alludit autem ad amnestiam quae
 Athenis instituta fuit post expulsos XXX. dominos; de
 qua Justinus Lib. V. Et ne quo dissenso ex antea diti nas-
 ceretur, omnes iurejurando obstringuntur, discordiarum ob-
 livionem fore. Andocides de Mysteriis: καὶ κατέστησαν
 οἱ Τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα Φυλὴν τε κατέλαβον, Με-
 νυχίαν τε κατέλαβον. Postea: ἰδοὺς μὴ μνησικακίην ἀλ-
 λήλοισ' ἢ γεννημένων.

Ibid. Εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες] Demosthenes contra Ti-
 mocratem: Μυραίνης ὁ Ἀρχὴν υἱός, τὴν καταλαβόντων
 Φυλὴν, καὶ μετὰ γε τὸς θεῶς αἰτιατάτῃ ὄντων τὴν κατέ-
 λαβον.

- MERC. Eheu calicem aequali portione vini & aquae temperatum.
 CAR. Hoc insuper epoto nonne ocyus hinc aufugies?
 1135 MERC. Nunquid me amicum tuum ope tua juvares?
 CAR. Si ejusmodi re tibi opus est, in qua tibi prodesse possum.
 MERC. Si mihi praebens panem bene pistum
 Dares comedendum, & bonum frustum carnis
 De illis, quibus intus sacrificatis. CAR. At illa efferre non licet.
 1140 MERC. Atqui quando aliquod vasculum Heri tui
 Surripiebas, semper ego faciebam ut latere posses.
 CAR. Eo nimirum, ut ipse partem acciperes, ô parietum perforator.
 Nam obvenire tibi solebat grandis placenta bene pista.
 MERC. Deinde hanc ipse comedere solebas.
 1145 CAR. Non enim partem aequam plagarum mecum accipiebas.
 Si quando deprehendebar flagitio aliquo commissio.
 MERC. Ne memineris veterum malorum, si tu castellum Phylen occupasti.
 Sed saltem pro contubernali me recipite, per Deos obsecro.
 CAR. Itane ergo Diis relictis hic manebis?
 1150 MERC. Vestra enim conditio est multo melior.
 CAR. Quid? transfugere tibi lepidumne videtur?
 MERC. Patria enim est omnis regio ubi homini bene est.
 CAR. Quem itaque usum nobis praestabis, si hic sis.
 MERC. Januae vertendae me praesidem facite.
 1155 CAR. Vertendae? atqui nihil opus est versutiis.

MERC.

δὲ τῷ δῆμῳ. Myronides Archini filius, illius qui Phylen occupavit, quique secundum Deos, praecipua causa fuit reditus populo. Alii plerique Thraſybulum illius incepti ducem faciunt. Justinus Lib. V. Erat inter exules, (qui a XXX. tyrannis fuerant pulsi) Thraſybulus vir strenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria, & pro salute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus, Castellum Phylen Atticorum finium occupat. Demosthenes autem in eadem oratione, hunc tantum unum illorum fuisse dicit: Θερασβύλου ἢ ἐκ Πειραιῶς καὶ ἀπὸ Φυλῆς ἦν. Debent autem verba Comici allegorice accipi hoc modo: Si tu Phylen occupasti, noli meminisci illarum injuriarum, quas perpeſsus es ab illis, qui favorebant dominatui XXX. virorum; id est: Si tu dives factus es; noli meminisci injuriarum, quae tibi adhuc pauperi a me illatae sunt.

vf. 1150. Βελτίον πολλῶ] In Avibus vf. 618. αἰετῶ, ὡς πολλῶ κρείττους ἔσται τῷ Διὶ ἢ μὲν Ἐαστιεύειν.

vf. 1152. Πατριε γὰρ] Lyſias contra Philonem: καὶ γὰρ εἰ φασὶ μὲν πολιτείας εἶναι, γνῶμεν δὲ χερῶν, ὡς πάντα γῆ πατριε αὐτοῖς ἐστίν, ἐν ἧ ἂν τὰ ἐπιτάγματα ἔχωσιν ἔτοι δόλοι εἰσιν, ἔτι ἂν παρὶς τὸ ἢ πόλιος κινῶν ἀγαθῶν, ἐπὶ τὸ ἰαυτῶν ἴδιον κίεθ' ἰδῶσιν. Etenim qui natura quidem cives sunt, ita autem sunt animati ut pu-

sent, omnem terram esse ipsi patriam, in qua res necessariae habeant: isti satis ostendunt, se facile omisso publico civitatis bono, ad proprium lucrum se conversuros. Ita plane noster etiam Mercurius, qui nunc dicit: Ubique esse patriam, ubi bene sit; Superius dicebat: καὶ ἢ μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἦτορ μέλει, vf. 1119.

vf. 1154. Παρὰ τῶν θεῶν εὐραίων] Maluit εὐραίων dicere, quam τυλαίων, alludens ad Strophas & versutias, quae Mercurio etiam placuerunt. Idem autem significant ambae istae voces hoc loco. Cur autem τυλαίῳ & aliis quibusdam cognominibus vocatus fuerit, refert Laërtius, ex mente Pythagorae, qui rem suae metempsychosii applicabat: ἢ δὲ Ἑρμῆς ταμίαν εἶναι ἢ ψυχῶν καὶ διὰ τὸτο πομπία λέγεται, καὶ τυλαίον καὶ χθόνιον ἐπιθέτωρ ἔτ' ἐπιπέτη ἀπὸ τῶν σωματίων τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης. Mercurium autem primum esse animarum, & propterea πομπία vocari, & τυλαίον & χθόνιον quia iste immittat a corporibus animas: a terra & ex mari. (de cognomine πομπία vide infra vf. 1160. de χθόνιον in Ranis vf. 1163.) Homerus τυλαίον vocat.

vf. 1155. Οὐκ ἔργον ἐσ' εἶδεν εὐραίων] In Ecclef. vf. 1021. ἢ γὰρ θεῖ εὐραίων. In Ranis vf. 780. οἱ δὲ ἀκροῦμενοι ἢ ἀντιλογίαν καὶ λογισμῶν καὶ εὐραίων.

M 2

- ERM. Ἄλλ' ἐμπολαῖον. ΚΑΡ. Ἄλλὰ πλετῆρο· τί εἶν
Ἐρμῆν παλιγγεπίλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
ERM. Ἄλλὰ δόλιον τοίνυ. ΚΑΡ. Δόλιον; ἤμισά γε.
Οὐ γὰρ δόλιον νῦν ἔργον, ἀλλ' ἀπλῶν τρώπων.
1160 ERM. Ἄλλ' ἠγεμόνον. ΚΑΡ. Ἄλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει·
Ὡς δ' ἠγεμόνῳ ἐδὲν δεησόμεθ' εἶ.
ERM. Ἐναγώνῳ τοίνυ γ' ἔσομαι, ἢ τί ἐγ' ἐρεῖς;
Πλῆτῳ γὰρ ὅτι τῷτο συμφορότατον,
Ποιεῖν ἀγάθιας μουσικὰς ἢ γυμνικὰς.
1165 ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθὸν ἐστ' ἐπινομίας πολλὰς ἔχειν·
Οὐτῷ γὰρ ἐξούρηκεν αὐτῷ βίότιον.
Οὐκ ἐπὶς ἀπειτες οἱ δικάζοντες θάμα
Σπυθῶσιν ὅτι πολλοῖς γεγραφθῶν γράμμασιν.
ERM. Οὐκᾶν ὅτι τῷτοισ ἐίσω; ΚΑΡ. Καὶ πλυυέ γε
1170 Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέας τὰς κοιλίας,
Ἴν' ὀθείως Διγονικὸς εἶναι μαι δοκῆς.

vf. 1156. Ἐμπολαῖον] In Acharn. vf. 816. Ἐρμῆν ἐμπολαῖον. Idem & ἀγοραῖον in Equitibus vf. 297. sed istud cognomen latius patet; quia in foro non tantum mercatura exercetur: verum & iudicia, & de rep. consultationes, unde & ἀγοραῖον: hoc ergo respectu ἀγοραῖον idem erit quod λόγιον, de quo mox vf. 1164. Lucianus in Bis accusato: σὺ γὰρ μοι τάληθες εἶ Ἐρμῆν ἀγοραῖον, ἀπὸ τῶν ἀγορῶν τὰ πολλὰ, καὶ συνιδιαιτέριον, ἐν ταῖς γυμνασίοις, καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἀγοραῖον γὰρ εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς κινήσει. Huc referendum & κερδαῖον. Heliodorus Lib. VI. καὶ Ἐρμῆς μὲν κερδαῖον, Πρωσιδῶν δὲ ἀσφαλεῖον συνέμποροι καὶ πομπῶν γίγνοιτο. Sed & hoc latus videtur quam ἐμπολαῖον: nam κερδαῖον non tantum propterea dicitur, quia is videatur nos, in nostris mercimoniis emundis vendendisque, bono atque amplo auctare lucro, si adit favens; verum etiam quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt insperata bona, unde Ἐρμῆς κερδαῖον, inquit, πῶθεν χρυσίον ποσειδόν. Praeterea, cum κερδαῖον significet etiam αστυίαν, unde κερδαῖον αστυίος, & κερδαῖον οὐραγῶν, quia est δολία, ut est Equitibus vf. 1064. videtur κερδαῖον Ἐρμῆς illo etiam significatu dici posse, quo dicitur δολία.

vf. 1158. Δόλιον] In Thesmoph. vf. 1234. Ἐρμῆν δόλιον, πρυτὶ μὲν ἐπι καλῶς ποιῆς. loquitur autem ibi Euripides, qui per dolum abducebat Mnesilochum ex custo-

dia Scythae. Sic apud Sophoclem, cum Ulysses dolantem instrueret, quo Philoctetae arcus adimeretur, dicit: Ἐρμῆς εἶ δ' ὁ πέμπων δολία ἠθέσαστο νῦν, in Philoctete vf. 133. Athenaeus Lib. VI. refert ex Hippia historico, Cnopum quendam regem, cuius vitae insidias fruerent proprii adulatores, oraculum consuluisse, & responsum accepisse: θῦσαι Ἐρμῆν δολία.

vf. 1160. ἠγεμόνιον] Affine est cognomen πομπῶν, de quo vide supra, vf. 1154. sive πομπῶν. Sophocles in Oedipo Coloneo vf. 1544. ἀθροῦν μὲν ἀγῆ Ἐρμῆς ὁ πομπῶν sive πομπῶν. Euripides in Medea vf. 760. ἀλλὰ εἶ ὁ Μάλας πομπῶν ἀναξ πειλάσσει δῖμοι. Aeschylus in Eumenidibus vf. 90. Ἐρμῆν φάλασσι κέρτα εἶ ἂν ἐπ' ἀνυμῶν πομπῶν ἰσθί. Ubi Scholia: ἐπὶ δὲ γὰρ ὁ θεὸς: ergo & cognomen ἐπὶ δὲ affine erit cognomini ἠγεμόνιον. Theocritus Idyllio XXV. vf. 3. Duplici autem respectu pleraque haec cognomina Mercurio tribuuntur; quia & animas ducat, & viatores, cum animas ducit, idem est πομπῶν & χθόνιον: apud Sophoclem cum Ajax mortem meditatatur, dicit, in cognomini dramate vf. 838. καλῶ εἶ ἄλλα πομπῶν Ἐρμῆν χθόνιον εἶ με κοίμωσιν. ubi Scholia: ψυχροπομπῶν. Vide locum ex Laertio adductum ad vf. 1154.

vf. 1162. Ἐναγώνιον] Simonides apud Atheniensem IX. Ἐρμῆς ἐναγώνιον Μάλας εὐπλοκάμοιο παῖς. Phidarus Ode 2. Pythiorum vf. 18. ὅτι ἐναγώνιον Ἐρμῆς. ubi Scholia: ἐναγώνιον δὲ Ἐρμῆς, ὡς τ' ἀγώνιον προσώ-

MERC. At mercatorem *me facite*. CAR. At nunc ditefcimus: ergo cur Mercurium cauponarium alere debeamus?
 MERC. Itaque doli artificem. CAR. Doli artificem? minime Non enim opus est jam dolo, fed simplicibus moribus.
 1160 MERC. At Ductorem. CAR. Sed Deus jam videt. Adeoque Ductore non amplius indigebimus.
 MERC. Itaque certaminum praefes ero: & quid amplius dices? Pluto enim & divitiis convenientiffimum est Inftituere certamina Mufica & Gymnica.
 1165 CAR. Quam bonum est multa cognomina habere? Iste enim *hac ratione* invenit fibi victum. Non frustra omnes iudices faepe Student ut adfcribantur in multis literis tribunalium indicibus.
 MERC. Itaque hac conditione ingrediar. CAR. Et quidem elue? 11
 1170 Ipfe ad puteum accedens exta viclimarum, Ut ftatim officiofum te mihi probes.

της δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐπιτάφιας Μαιίας καὶ Διὸς Ἑρμῆος. Itē autem est & Ἰσχυρίων & Ἀγώνιον. Aeschylus in Agamemnone vl. 521. οὐδ' οἱ αὐτὰ σπυρίδι ἰσχυρίων ἀγώνιον ἀναξ' Ἀπόλλωνος πῆς τ' ἀγώνιος Διὸς πῆρας προσουδῶ, τὸν τ' ἰσχυρίων πῆρας Ἑρμῆος. ad quem locum non omisit annotare locum praedictum Pindari doctissimus Stanlejus: qui & alium ibi citat de Agonio Mercurio ex eodem, Oda 1. Ἰσθμίων vl. 85. πῆρας οἱ ἰσχυρίων δὲ ἀγώνιον Ἑρμῆος ἱεροδοτῶ ἔπος. Apparet autem ex Aeschyli loco, non tantum Mercurium esse Agonium, sed & Apollinem, & alios Deos; sane apud Sophoclem in Trachiniis etiam Jovi tribuitur hoc Epitheton, vl. 26. τίλ' οἱ ἴσθας Ζεὺς ἀγώνιον καλᾷ.

vl. 1164. Ἀγῶνας μουσικῆς] Respectu artis musicae convenit in Mercurium etiam cognomen Λογῶν. ut sit Praefes & arbiter certaminum eruditorum; quae Julianus Epist. 8. cum certaminibus Cursorum comparat: ὅσπερ γὰρ ἐν Ἑρμῆ λογίῳ σπυρίδι, δὴλα τὰ δρᾶμα σπυρίδιος, ἴσα δὲ ἐν ἐπιτάφιας γράφει, τ' ἀγῶνας τὸ ἀπὸν ἱεροδοτῶ. Idem Epist. 15. dicit se orationes suas Maximo tradere, ut iudicium de illis ferat, tanquam Mercurio Logio: ἡμεῖς δὲ σοὶ καθάπερ Ἑρμῆ λογίῳ, τὰς ἡμετέρας λόγους ἐγχρησίζομεν. ἢ μὴ ὑπερμελήσοι τὸν ἀπὸν τῆς σοῦ, ἐπὶ σοὶ τὸ κῆρας πρὸς ἀπῶν. &c. Idem & alibi facit mentionem Mercurii Logii. Et Lucianus pro mercede conducto: τῶν λογίων

δῶροισιν & in Pseudologista: καὶ οὐκ αὐτῶς ἐν ἰσχυρίων Ἑρμῆος ἐπιτάφιας αὐτοῖς λόγοις & in Gallo: ἴσα δὲ Ἑρμῆ πῆρας δὲ καλῶν καὶ λογίῳ τῶν Διὸν ἀπῶντων. Synesius Epist. 100. πρόσωπε παρ' ἐμῶ πάνυ πολλὰ τ' σεβασμιώτατος Μαρκετιανῶν ἢ, εἰ προλαβὼν Ἀριστοδῶν, Ἑρμῆ λογίῳ τῶτον εἰς ἀνθρώπους ἴσων ἐκλαύθηναι, μέλις ἀν' ἔσυχον τ' ἀγῶνας ὅτι πᾶσιν ἐστὶν ἢ τῶντων.

Ibid. καὶ γυμνασικῆς] Lucianus, loco quem citavi ad vl. 1156. συνῶν αὐτοῖς τὰ πολλὰ καὶ συνδιατρίβων ἐν τῶ γυμνασίοις, καὶ ἐν τῶ ἀγορᾷ. Synesius Epist. 32. Mercurium & Herculem inspectores palaestrae dicit: Ἑρμῆ μὲν γὰρ καὶ Ἡρακλῆ τοῖς παλαίστραις ἱερόροις &c. Horatius τ' λογίῳ & τ' παλαίστραις ἱερόροις intelligit cum ita canit: Mercuri facunde nepos. Atlantidis, qui ferus cultus hominum recentum Voce formasti catus & decorae Moro palaestrae.

vl. 1165. Ἐπιταφίας πολλὰς] Habet autem adhuc plura cognomina, sicut apud Comicum nostrum est adhuc, ut dixi, χθόνιος in Ranis vl. 1163. ἐπίταφιος ibid. vl. 1169. & ἱερός in Thesmoph. 1006. ubi vide notata; plura apud Homerum inveniuntur. Haec multitudo cognominum orta est, maximam partem, ex varietate officiorum Mercurii, quibus est districtus. Vide Luciani Dialogum Mercurii & Majae.

vl. 1168. Ἐπιταφίας] Vide supra vl. 973.
 vl. 1169. Πᾶσι] In Equitibus vl. 160. τὴν μὲν ἢ γὰρ ἢ πᾶσιν ἐπὶ τὰς κούρας;

ACTUS